

ЦІНЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дор. Америк СІМ ЦЕНТІВ Закордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 4-0237 Тел. J. M. Союз: BErgen 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

В СЕНАТІ ПРОДОВЖУЮТЬ ЕКОНОМІЧНУ КОНТРОЛЮ

Вашингтон, 19 червня. — Сенатська банкова комісія виявила свій спротив проти дальшого звертання назад цін на волове м'ясо й інших продуктів, а за те ухвалила продовжити на вісім місяців контролю федерального уряду над цінами товарів у продажу, над робітничими й заробітними платнями і над кредитом.

Просліджують Затії Комуністів в Оборонній Промисловості

Вашингтон. — Комісія неамериканських діячів палати репрезентантів почала слідство над розгалуженням комуністичної діяльності в оборонних підприємствах. Покликані на допити перші два свідки виявили нехиті до співпраці комісії. Свідок Герберт Крансфорд з Нью Йорку, покликуючись на конституційні гарантії, відмовився відповідати на деякі питання голови комісії і буде притягнений до суду за непослух Конгресові. Другий свідок, Волтер МекМанамон, з Перт Амбою, Н. Дж., зробив те саме і протестував проти називання його „харчизником на замовлення“ нібито за те, що обмовляв чужі хоч потім звільняли на судовому процесі в Шікаго в справі одного вбивства. Комісія почала наперед допити про становище промисловості у стейті Мериленд, в околиці міста Балтимор. Крансдорфові пригадали, що він був головою Комуністичної партії в Балтимор в той самий час, коли він був патрільманом для юні К.І.О. в пристані.

Жінки Пікетують для Оборони Мужчин

Силвер Сіті, Н. М. — Серед 45 жінок залунали радисний настрій, коли вони явилися на суд, покликані за спинення руху на мурованих шляху, щоб недопустити їхніх чоловіків до повороту на працю в шахтах цинку. Жінки пікетували тоді дорогу і не допустили мужичин до роботи. Коли 45 із них явилися в суд, за ними пішло ще 300 жінок, щоб заманіфестувати свою солідарність.

СТРАЙК ПІЛОТІВ СПИНІВ РУХ В ЛЕТУНСТВІ

Нью Йорк. — Без ніякого попередження 900 пілотів одного з головних летунських підприємств, а саме Юнайтед Ерлайнс, виийшли на страйк, залишаючи в аеродромах нечінними 650 літаків, які мали перевезти 8,000 подорожних на просторі від океану до океану. Припинились також рейси до Гаваї і тільки літаки, що перевозять вояків через Тихий океан, виконують далі свою службу. Це перший страйк у підприємстві за останні два роки. Дивне в ньому те, що його почини без попередження і в час, коли ще не налагодно на всіх трьох бережжях морського страйку, який припинив рух між Америкою й іншими континентами. Корабельні підприємці надіються, що переговори з моряками закінчатся незабаром. Урядова Красва Рада Посередництва наказала пілотам повернутися до служби.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО ДВОРІЧНУ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ

Вашингтон. — Серед відповідних церемоній у Білому Домі президент Труман підписав закон про дворічну обов'язкову військову службу для молоді, починаючи від 18½ року життя, а також засади, на підставі яких можна буде в майбутньому ухвалити загальний військовий вишкіл. Закон обов'язуватиме до 1 липня 1955 р. Він містить між ін. постанови для відкладання служби студентам університетів і вищих наукових установ, якщо вони доведуть відповідні кваліфікації. Надіються, що яких 385,000 молоді скористає з цієї постанови. Секретар оборони Дж. К. Маршал привітав підписання закону як історичний крок, який дасть Злученим Державам змогу зустрічати міжнародну небезпеку без страху, зі свідомістю, що військова сила забезпечить Америку також і економічно та збереже мир.

В АМЕРИЦІ

Управління міста Нью Йорку матиме дефіцит 38,000,000 доларів у бюджетному році, коли підвищать платню транспортним робітникам і зменшать тратити праці. Так заявив посадик міста В. Імпертері.
Палата репрезентантів стримала звертання назад цін, щоб прибрати продукції худоби. Ухвала в комісії запада одним голосом більшістю 12:11.
Страйк у шахтах стратегічних матеріалів, що належать Злученим Державам, вибух у Чіле. Уряд твердить, що страйк організовано з доручення Москви.
Літ найбільшого балону, званого „блїм“, переведено в Акрон, Огайо, де є підприємство Гудрі, що будувє такі балони. Блімів вживає морська команда для стеження за підводними човнами.
У Монтреалі, в Канаді, закінчили підрахунок людей, що згинули в пожежі старшого і сиротинського дому маністера св. Кунегунди, минулого тижня. Згинуло 35 осіб, між ними найбільшя малястрия.
Відправили з посади професора жіночої колегії Гунтер Каледжі у Нью Йорку, д-ра Вільяма Дж. Фордунга. Йому закидали, що при лавчанні статтевої гігієни він підходив до предмету „з сенсаційного нездорового погляду“.

АМЕРИКАНСЬКІ ТАНКИ здобули і забезпечили на центральному секторі фронту в Кореї важливий гірський проміск, що його вояки дотепно назвали „гаражом танків“.

ПРОВАЛИЛИСЯ АНГЛО-ІРАНСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ НАФТИ

ІРАНСЬКИЙ УРЯД ВІДКИНУВ АНГЛІЙСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ ТА НАКАЗАВ НЕГАЙНЕ ПЕРЕБРАТНЯ НАФТОВОЇ ПРОМИСЛОВИСТИ

Тегеран, Іран, 20 червня. — Іранський уряд відкинув вчора англійські пропозиції для поладження англо-іранського нафтового конфлікту, перериваючи дальші переговори та наказуючи негайно перебрати нафту в Абадан і здержати дальший експорт нафти, місці заплачена іранському урядові. Британська делегация, очолювана Базилом Р. Джексонем, пропонувала компромісове поладження справи, погоджуючись виплатити \$28,000,000 доларів згоди, на рахунок евентуального порозуміння в дальших розмовах та крім того виплачувати 8,400,000 доларів місячно. Іранський уряд відкинув цю пропозицію, обстоюючи своє домагання виплатити йому 75% чистого приходу Англо-Іранської Нафтової Компанії, починаючи від 20-го березня, коли ухвалено націоналізаційний закон. Вважаючи, що Британія відкинула цю іранську пропозицію, яку вивдигнено як передумову переговорів, іранський уряд перервав дальші розмови, видаючи рівночасно доручення щодо здійснення націоналізаційного закону. Сьогодні іранський прем'єр мав би в цій справі вимагати заяви довір'я в парламенті. Британська делегация очікує дальших інструкцій з Лондону. В дипломатичних колах вважається, що Британія

до деякої міри розраховує на можливість провалення уряду теперішнього прем'єра Моссадеха та на евентуальну „модифікацію“ націоналізаційного закону, хоча такі можливості досить сумнівні. Перервання переговорів є великим розчаруванням теж для американців, головню американського амбасадора в Тегерані, який використовував свої впливи, щоб до таких розмов довести та щоб мирно поладотити конфлікт. Заходи в цьому напрямі продовжуються, але положення одиниство як „дуже серйозне“.

ЗА ВІДВИГНЕННЯ ПОНЕВОЛЕНИХ КРАІН НА РОЗМОВИ ЧОТИРЬОХ ПОТУТ

Вашингтон. — Втікачі з семи поневолених Совстами країн звернулися до департаменту стейту з проханням, щоб справу їхніх країн поставити на денний порядок конференції Чотирьох Потут, яка мала б зібратися у Вашингтоні. Звернення підписали втікачі з Чехословаччини, Естонії, Литви, Угорщини, Польщі й Югославії. В ньому поставлено домагання забрати советські війська і відновити громадянські вольності.

ЧЕСЬКІ КОМУНІСТИ ЗАПОВІДАЮТЬ СУД НАД АМЕРИКАНСЬКИМ КОРЕСПОНДЕНТОМ

Прага, 20 червня. — Комуністичний уряд повідомив міщеву американську амбасадату, що „в найближчих днях“ тут почнется судова розправа проти заарештованого свого часу кореспондента Асошіей

тед Пресс, В. Н. Оатіса. Американського амбасадора Брітгаса поінформував про це особисто чеський міністер закордонних справ Сірокий. Оатіс був заарештований два місяці тому і від того часу його держать в повній ізоляції. З видвігнених проти нього обвинувачень відомо тільки загально, що його судитимуть за „протидержавну діяльність“ та за вдавнення доручень урядникам правого бюра, щоб вони „збирали і провірювали відповідні інформації“.

ДАЛЬШІ ВИСЛІДИ ВИБОРІВ У ФРАНЦІЇ

Париж, 20 червня. — Виявляється, що передані вчора підсумки недільних виборів до французької Національної Асамблеї теж не були повні та що це й сьогодні залишаються деякі невідраховані або сумнівні голоси. Досі підраховано — приблизно 19,000,000 голосів на всіх понад 24,000,000 вибраних та встановлено 593 вибраних депутатів, на всіх 627, що мали бути вибрані. Згідно з дотеперішніми підрахунками поодинокі партії здобули місць в Асамблеї (в дужках подано скільки місць вони мали в попередній Асамблеї, вибраній в 1946 році): соціялісти — 102 (99); республіканці — 81 (173); радикали — 92 (61). Ці три партії творять коаліцію т. зв. „третьої сили“, що досі була при владі. „Четверта сила“ — незалежних, селян і консервативістів здобула досі в цих виборах 99 місць, в порівнянні з 82 місцями в попередніх виборах. Союз Французького Народу ген. де Голля, який в попередніх виборах

рах ще не брав участі, здобув тепер 115 місць, найбільше між поодинокими партіями. Комуністи і їх полпентачі здобули 102 місця, хоча в попередніх виборах мали 181.

ГОРЛІ ПРИПИСУЄ ГРУПІ ГІСА ВИНУ ЗА ДОГОВІР В ЯЛТІ

Вашингтон. — Заки майор-генерал Патрик Дж. Горлі буде покликаний сенатськими комісіями на свідка в справі звільнення ген. МекАртура зі становища командувача на Далекому Сході, він заявив, що угода, заключена в Ялті в 1945 р. з Совстами, була „машинно накручена“ групою Алджер'я Гіса в департаменті стейту. Горлі висловив також обурення проти секретаря стейту Діна Ачесона за те, що він сказав, що умова в Ялті врятувала мільйони американців від загибелі, бо на підставі цієї умови Росія оголосила війну Японії. Це твердження на

зав Горлі „ковбасою“ („балони“).

Адмірал Оскар К. Беджер, складаючи свої свідчення в сенатських комісіях, заявив, що Америка, не подбавши належної озброїти китайську націоналістичну армію в 1948 р., дала можливість комуністам загартувати цільні Китай. В тому часі адм. Беджер, як командувач на Західній Пацифіці, знав, що ген. штаб дораджував післяти націоналістичній армії матеріали вартістю 16 мільйонів, але з того нічого не вийшло.

Перший Корабель Із Зерном для Індії

Філадельфія, 19 червня. — Згідно з законом, ухваленим кілька днів тому, щоб позичити Індії \$190,000,000 на закуп американського збіжжя для голодних в Індії, в тутешньому порті почали вантажити кораблі Либерті для негайного постачання цього продукту до Індії. На корабель „Джан Честер Кендал“ прийшла індійська амбасадорка, пані Пандіт і висловила вдячність Америці за її зрозуміння неволі гіндусів. Вона явилася саме в той мент, коли робітники в причалі почали вантажити збіжжя машинними приладами.

ЗАПЕКЛІ БОІ ЗА СТРАТЕГІЧНІ ПОЗИЦІЇ В КОРЕЇ

Токіо, 20 червня. — На корейському фронті, зокрема на його східному секторі в долині на північ від Індже продовжувалися вчора запеклі бої за стратегічні позиції, головню шляхи та гори і горби, що панують над околицею. Деякі з них по кілька разів змінювали власника. Перетворені та скріплені новими резервами червоні війська ставили запеклий спротив альянтам, що наступали при сильній піддержці артилерії та під прикриттям танків. Борю в більшості не потрапив адекватно своїх позицій і альянти знову поступили вперед на деяких ділянках на три милі. — Рівночасно на цілому фронті червоні продовжують розбудовувати свої сили і укріплення, що можуть мати на меті однакову оборону перед теперішнім альянтським наступом, або і творити підготовку до сподіваної „третьої рунди“ наступу червоних. Теж впродовж вчорашнього дня ворог виступив більшою силою в повітря, підлітаючи щораз ближче до фронту. Вчора же третій з черги день советські турбо-літаки типу МІГ виступили переважачою силою проти бових літаків альянта. 30 ворожих літаків заатакувало 27 альянтських в районі Сончон, около 35 миль на південь від ріки Ялу в Північній Кореї біля манджурського кордону. Натрапивши на переважачою силу вогню та бову справних альянтських літаків, ворог перервав битву та втік на свої „протеговані бази“ в Манджурії. Чотири ворожі літаки були пошкоджені. За три останні дні альянтська авіація збила шість ворожих літаків і 12 пошкодила, не пошкодивши жодних власних літаків. На самому фронті альянтська авіація успішно допомогла в сухопутних боях, головню розбиваючи ворожі укріплення та атакуючи концентрації ворожих військ в гористих і лісних теренах. Крім більших боїв на східному секторі фронту, на інших ділянках приходило головню до інтензивнішої акції сильних патрульних відділів. На центральному фронті альянтські патрулі підходили на віддаль вже тільки десятих миль від нової комуністичної бази Кумсонг. Ожвнена акція альянтських патрулів продовжувалася теж на західному секторі, натрапляючи тільки на легкий і випадковий спротив ворожих частин.

70,000 Японців Звільнені Від „Чистки“

Токіо, 20 червня. — На підставі рішення альянтського командування, японський уряд проголосив закінчення „чистки“, вможливаючи цим знову участь в публічному житті та відкриваючи доступ до урядів приблизно 70,000 японців, які досі були в своєрідній кватрантані за їхню передовснну, або воєнну діяльність. Альянтське рішення в цій справі було подумане як дальший крок до повнішої внутрішньо-японської автономії перед конференцією в справі мирового договору, підготовка проксту якого вже є на закінченні. Сама конференція мала б відбутися ще цього року. Загальна кількість охоплених чисткою японців виносила коло 170,000. Після проголошення першої листи звільнених від неї, уряд рівночасно заповів розгляд дальших випадків.

ЧЕРВОНІ КИТАЙЦІ ЗБИРАЮТЬ ВОЄННІ ФОНДИ

Гонг Конг, 20 червня. — Комуністична партія пропала гандмає тепер „повні руки“ роботи, бо крім боротьби проти „ворогів народу“ і „контрреволюцій“ та крім агітації за примусовими „добровольцями“ на корейську війну, розпочала теж сильну кампанію збирання фондів на фінансування війни. Кампанія триватиме ще шість місяців і за той час комуністичні володарі сподіються награтити зі своїх рабів стільки грошей, щоб вистачило на закуп 1,000 літаків, крім багатьох танків та гармат.

КРАВ КОМУНІСТИЧНІ ГРОШІ НА ДОПОМОГУ НАЦІОНАЛІСТАМ

Гонг Конг, 20 червня. — Один китайський урядник місцевого комуністичного щоденника признався в суді, що він вкрав з каси видавництва 5,000 доларів та видав їх на допомогу націоналістичним втікачам з комуністичного Китаю. Суддя засудив його на шість місяців ув'язнення.

БРИТАНІЯ ПОШИРЮЄ І ЗАГОСТРЮЄ ЕМБАРГО ПРОТИ КИТАЮ

Об'єднані Нації, 20 червня. — Британський уряд проголосив вчора встановлення окремих заходів контролю імпорту і експорту з Британії та всіх її доміній, включно з Малайї і Гонг Конгом, бажалою в той спосіб цілком припинити постачання стратегічних матеріалів комуністичному Китаю та Північній Кореї. У формальній ноті до Об'єднаних Націй Британія сама та всі контрольовані нею країни підпорядковуються всеціло рішенню Генеральної Асамблеї в справі ембарго. Заповіднені контрольні заходи увійдуть в силу в найближчий понеділок, отже в першу річницю комуністичної агресії в Кореї, що почалася 25-го червня минулого року. В британській ноті подается подробиці заповідненої контролю. Ця нота була відповіду на окремий запит О. Н., скерований до всіх членів цієї світової організації. Досі, крім Британії, відповіли вже Франція, Швеція та Індія

шению Генеральної Асамблеї в справі ембарго. Заповіднені контрольні заходи увійдуть в силу в найближчий понеділок, отже в першу річницю комуністичної агресії в Кореї, що почалася 25-го червня минулого року. В британській ноті подается подробиці заповідненої контролю. Ця нота була відповіду на окремий запит О. Н., скерований до всіх членів цієї світової організації. Досі, крім Британії, відповіли вже Франція, Швеція та Індія

ЗНОВУ СУДИТИМУТЬ НАТОЛИЦЬНОГО ВЛАДИКУ В МАДЯРЦІНІ

Будапешт, 20 червня. — Вчора тут офіційно повідомлено, що в найближчі п'ятницю перед комуно-мадарським судом відповідатиме архієпископ Йосип Грош, наступник кардинала Міндсенті на пості зверхника Католицької Церкви в Мадярщині. Його обвинувачуться, що він мав перебрати від кардинала Міндсенті, засудженого на досмертне ув'язнення, не тільки церковну владу в країні, але теж провід революційної групи, що змагає до повалення комуністичного режиму. Архієпископові закидається, що він „керував змовою проти держави“, займався чорною торгівлею, допомагав втікачам з Мадярщини та інші провини, майже дослітно самі, які використано на звільнення кардинала Міндсенті. Теж архієпископ Грош мав „признатися“ до всіх закиданих йому провин. Разом з архієпископом судити муть теж всім інших його „спільників“.

В СВІТІ

Всіх членів загославської спортивно-дружнини, всі студенти Відгурського університету, скористали з нагоди свого побуту в Австрії та відмовилися від повороту до національно-комуністичної держави Тіта, прохючи азилу в Австрії.
Маргарита Труман, дочка президента Злучених Держав є тепер на відвідинах в столиці Франції і була вчора гостем на прийнятті у президента Орліа.
Пала Пій прийняв на аудієнцію німецького канцлера д-ра Аденауера та обговорював з ним проблеми відносин між Німеччиною і Ватиканом.
Британське командування вже тепер почало підготувати свої війська до війни в Кореї в змї.
В Лондоні організовано для британських дипломатів спеціальні курси з виснаженнями про Советський Союз і комунізм.

СВОБОДА SVOBODA
UKRAINSKYI SHCHENNIA UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$ 5.25	Six months	\$ 5.25
На три місяці	\$ 2.75	Three months	\$ 2.75
В Державі Свободи і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	\$ 6.50	Six months	\$ 6.50
На три місяці	\$ 3.50	Three months	\$ 3.50
Число з поведінки (з англійською частинкою):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	\$ 3.00	(One year)	\$ 3.00
На пів року	\$ 2.00	Six months	\$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакції не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗЛОЧИННА ПАРТІЯ

Комуністична партія в Америці формально ще не поставлена поза законом, але з цим є рівнозначний останній вирок Верховного Суду в справі 11 комуністичних лідерів. У вирокі того суду діяльність комуністів називається «злочинною змовою вчинити і проповідувати повалення уряду Злучених Держав силою і насильством», відносячи ту партію цілком виразно від всіх інших партій в країні та фактично, хоча ще не формально ставлячи її поза законом. Рівночасно, Верховний Суд potwierдив частину Акту Смита, яка вважає злочинним бути членом або належати до будь-якої організації, яка проповідує повалення уряду силою.

Звичайно, великий частині американського загалу не треба було аж вирок Верховного Суду, щоб усвідомити собі всю злочинність комуністів в Америці. Верховний Суд, як і кожний суд, вносить свій вирок тільки на підставі провіренних і доказаних фактів та на підставі внесеного відклику від рішення нижчої інстанції. В цій випадку суд розглянув тільки частину наявних фактів, вивіряючи інші, не менш злочинні. При цій нагоді виявлено недовідаючи, що комуністична партія ані організаційно ані політично не є американською, тільки чужою, конкретно совєтсько-російською агентурою. Вона прийняла політичну програму російської комуністичної партії і кожнораз до стосовується до визначуваної Кремлем «партійної лінії». Крім того, вона стоїть під безпосереднім наглядом Кремля і в своїй роботі виконує його доручення, що цілком певно не є в інтересі Америки, тільки чужої і цілком ворожої країни.

Комуністична п'ята колона в Америці вже має на своєму сумлінно довгу листу злочинів проти Америки та американського народу, від шпигунства в користь Москви починаючи, а на страйках та загальній підривній роботі кінчаючи. Вей виявлені досі шпигунки, включно з тими, що передали Совєстам тасмичні атомової зброї, рекрутувалися з-поміж комуністичної п'ятої колонії. А скільки їх є ще невідомо. Комуністична п'ята колона в цій країні свого часу мала теж сміливість явля заявляти, що на випадок війни між Злученими Державами і Совєтським Союзом вона стоїтиме по боці ворога. Хай би хтонебудь дозволив собі на таку заяву в совєтській «народній демократії», яку ця комуністична агентура намагалась встановити теж в цій країні!

Фактично, хоча й неформально, поставлення поза законом комуністичної партії в Америці накладає відповідні обов'язки на всіх громадян. Українці, що мають з тими злочинцями ще окремі порахунки теж за поновлення України та масове народолюбство, повинні виступати проти тих злочинців, так, як їхні брати в Україні стоять в першій лінії боротьби проти Кремля. Окрему резолюцію в справі боротьби проти п'яти-колонної внутрішньої комуністичної загрози

ухвалила свого часу Пан-Американська Українська Конференція. Подібні резолюції ухвалював кожноразом теж Конгрес американських українців, себто ухвалювали ті всі організації, що з ним співпрацюють. Деяким з цих організацій боротьба проти комунізму править за головну ціль. Проте, ще досі не встановлено нами якогось окремого плану, намі не поведено ще жадної окремої акції.

Українська проти-комуністична акція на американському терені концентрується в головній мірі на виступах проти Совєтського Союзу та комуністичних безправств в Україні. Це цілком правильно. Але проповідуючи не можна забувати теж і про комуністичну загрозу в самій Америці, тим більше, що

в місцевій п'ятій колонії можуть знайти теж і збадому нашу земляки. Тому було б цілком правильно, якщо б місцеві українські громади, крім великих інших акцій, об'єднано організували проти-комуністичні тижні чи місяці, що були б скеровані проти місцевих п'ятих колон, а рівночасно висвітлювали ще й злочини комуністів в Україні. Така загальна акція могла б початися або завершитися великою проти-комуністичною маніфестацією в Нью Йорку. Відповідну ініціативу в цій справі повинен перебрати Український Конгресовий Комітет. Це тим більше, що між нами є тепер чимала кількість справжніх знавців комуністичних злочинів, які по своїй суті скрізь однакові. Такою акцією можна б віддати велику прислугу поволеній більшовиками України і загроженій ними Америці.

«Наталка Полтавка» в Москві, як вона лунала там і за царів Україну нищено — хай живе Малоросія! Курбаса і Куліша знищено — хай живе сталінський піснопівець і малорос Корнійчук!

Найяскравіший зразок гангстерського методу — «пишний фасад на злочинній дійсності» являли собою в елетенській святковій параді і галас навколо «сталінської найдемкратичнішої конституції» 1937-го року, які означали ні що інше, як маскування підготовки «сховища» — цієї найяскравішої масової державної масакри, що її колинебудь бачив світ. Підсовєтські народи довго пам'ятатимуть, як Сталін «подарував» їм загальне правотасного голосування на виборах, звавши за нього натурною народною кров і свободу. Немає сумніву, що й теперішня «українська» чи то пак малоросійська декада в Москві має за мету заглушити вопіючі факти московського терору на Україні, зокрема і на західних її землях, звідки на декаду привезли чимало людей.

Коли б ми кинули оком на новіше українське мистецтво й літературу під московсько-більшовицьким чоботом, то переконалися б, що воно за останні несповна двадцять років, що минули від часу першої декади і розгору українського культурного відродження, катастрофічно провинціалізується і занепадає. Не дало воно нового Косинки, Куліша, Зерова, Хвильового, Вльзька, Курбаса, чи нового Тичини, Бажана, Яновського, Довженка (в їх досталінському періоді). Кілька тих старших імен, залишених живими на показ найвищим людям, жажливо градували у своїй творчості до шаблонних агіток. Всі найневинніші нотки живого мистецтва в українській повосній підсовєтській творчості засудили і розгромили більшовицько-москоська орда, як контрреволюції. В театрі всі нові п'єси побудовані на так званій «сталінській розв'язці» (всі драматичні колізії роз'язує поява в п'єсі імені Сталина, деus ex machina совєтської драми). Театри везуть у Москву здебільше московські ж п'єси або п'єси старого репертуару, що й за царів був дозволений у Москві та Петербурзі, як етніграфія малоросійська, несторіафія. На сім російських п'єс і опер, що їх показуватимуть наші мистецькі невольники-кріпаки в Москві, немає ані однієї західно-європейської! Не видно більше ні в поезії, ні в театрі, ні в кіно нових молодих українських талантів, що хочби трохи нагадували своєю силою і яскравістю мистецьку високобарвану і високонаджену новаторську молодість років революції чи короткого періоду «розстріляного відродження».

Навіть у жахливо-бідних обставинах б зпритрулюю-еміграційних мандрів українська мистецька душа спромоглася без жадної матеріальної бази і всупереч провокаціям більшовицької агентури дивити більше. Поезія і проза Т. Осьмачки, Маланюка, Вагрянного, В. Домонтовича, У. Самчука, В. Барки, Д. Гуменної, С. Гордієвського, критичні праці Ю. Шереха та творчість інших більших і менших еміграційних письменників, в тому й наймолдших (Лиман, Полтава, Авдєєвська та ін.) своєю мистецькою вартістю переви-

щують всю ту сотню книг, що їх надрукувало для поля в Москві державне видавництво. Навіть у галузі театру, розквіт якого неможливий без мінімальної матеріальної бази, молоді яскраві таланти і постанови Студії І. Гірняка та «Народний Малахій» В. Блавацького більше рухають уперед українське м'ястество, ніж «сталінські театри» на Україні з їх величезними бюджетами і сценами, про які не може і мріяти наш театр на вигнанні. Немає сьогодні в УРСР і таких досягнень у скульптурі, які мають на еміграції Архипенко та інші наші видатні митці.

Свободи не замінити у мистецтві жадні матеріальні багатства та стотисняти сталінські премії. Так українське покращене, стократ тероризоване і вихолочене мистецтво під Совєстами тягнуть сьогодні в Москву співати подяку своєму катові, щоб, мовляв Хвильовий, «продемонструвати світові ображених руським царатом малп» і українську провинційно-малоросійську ганьбу.

Повторюємо: ця фасада демонструється недарма. Дарма там нічого не роблять. За цією фасадою стоять не тільки найсвіжіші факти винародолення західно-українських земель, не тільки нове калічення східно-українського села укрупненням колгоспів, не тільки погроми за «ухили» в культурі останніх років. За нею криються нові плани, скеровані проти України та її народу.

Для закордоню, який дедалі більше звертає увагу на москоську тероризацію України, та на український її спротив, ця декада мала б бути научним запереченням та свідомством протилежного. Але сьогодні вже не ті часи, що були 1933-го року! Сьогодні і за і а й б ундючними фасадами московських імпрез світ бачить пекло московсько-більшовицького колоніалізму і тероризму.

Пишний фасад на злочинній дійсності

ДО ДЕКАДИ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА В МОСКВІ

За більшовицькими повідомленнями з Москви, там почала 15-го червня декада українського мистецтва і літератури, яка триватиме до 25-го червня. Підчас цієї декади в Москві виступатимуть чотири українських та один російський театри з України. Київський театр опери і балету ім. Шевченка ставитиме «Запорожець за Дунаєм» Гулака-Артемовського, «Царську наречену» Римського-Корсакова, нову оперу Данькевича «Богдан Хмельницький» та новий балет Свйчкінова «Маруся Богуславка». Серед інших виконавців виступатимуть М. Литвиненко-Вольгемут, І. Паторжинський, З. Гайдай, М. Гришко, В. Гмиря, С. Чавдар, Л. Руденко.

Театр ім. Франка демонструє в приміщенні Малого театру п'єсу О. Корнійчука «Макар Діброва» та «Калиновий гай», а також «Назар Стодоля» Шевченка і «На межі ночі і дня» А. Якобсона. Серед виконавців є М. Ужвий, А. Вучма, Ю. Шумський, Д. Милотенко, В. Добровольський.

Харківський театр ім. Шевченка ставитиме «Сгор Вулиця та інші» М. Горького, «Ярослав Мудрий» І. Кочерги, «Дай серцю волю, заведе в неволю» М. Кропивницького, — за участю М. Крушельницького, І. Мар'яненка, А. Чистякової та ін.

Львівський театр ім. М. Заньковецької ставить інсценізацію повісті І. Франка «Борислав сміється», Поки сонце зійде, роса очі вієть» М. Кропивницького, «Вій, вітрець» Я. Райніса та «Весняний потік» З. Прокopenка, — за участю В. Романицького, В. Любарта, В. Яременка та інших.

Виступас в Москві також російський театр ім. Л. Українка (з Києва), який поруч із п'єсою Островського «На всякого мудреця доволі простоти», та Л. Толстого «Живий труп», ставить українську п'єсу В. Собка «Життя починається нао» та нову російську п'єсу О. Сурова «Світанок над Москвою».

В залі Третьяківської галереї буди виставлена понад ти-

сячя творів українських художників, а в виставовім павільйоні — була 2,500 праць восьми сот майстрів народної мистецтва (вишивки, рушники, плахти, портретні гобеліни, мережива і тканини, як також різьби на дереві закарпатських майстрів, майоліка, кераміка, фарфор і хрусталь).

Музичну ділянку представляють Державна симфонічна оркестра, академічна капеля «Думка», львівська капеля «Трембіта», ансамбль танцю УРСР, капеля бандуристів УРСР, Закарпатський народний хор та шахтарський ансамбль пісні й танцю. На декаду до Москви приїжджас також 80 українських поетів і письменників, а видавництво випустило до декади понад 200 книг українських класиків і сучасних письменників. Всеюго в декаді візьме участь понад 2,000 акторів, музик, художників і письменників.

Українське культурно-мистецьке декади в Москві влаштовуються не вперше. Але цюгорична декада своїми розмірами, кількістю учасників і програмою мабуть перевищує всі попередні. Це, звісно не значить, що українська культура під московською окупацією дістала після останньої війни якісь нові можливості і полегшення для свого росту. Навпаки! З досвіду знаємо: якщо Москва робить велику парад і хвалиться, що під її рукою розцвітає життя і творчість України — значить вона хоче замаскувати або попередити свої антиукраїнські злочини, або ті, що їх чойно тільки планує. Перша українська мистецька декада в Москві була влаштована 1933 р. в період виморування голодом мільйонів українського селянства та масового поліційного винищення дітяч української культури й мистецтва. На мільйонів моголах жертв московського терору лунала москоське брехливе гасло квітучої України у Москві. На руїнах знищеного енкаведистами «Береволя», яким Україна увійшла була в передові лави світової театральної культури, залуна-

ПЕРШЕТРАВНЕВЕ

Перший травень, «свято міжнародної робітничої класи», в УРСР відзначено в цьому році ще гучніше, як минулих років. Приготування розпочалися за кілька тижнів перед травнем, — до дня демонстрації міста й навіть села совєтські удекорували, в колгоспах та фабриках поповрадили перегоні праці «на честь свята», навіть виділяли певну кількість товарів першого вжитку та влаштували перед-травневі базари.

У Києві 1-го травня відбулася демонстрація, в якій брало участь «близько 400 тис. киян» та парада місцевого військового гарнізону під командою А. Гречка. За москоським зразком, досі в Києві не практикованим, над Хрещатком завішено аеростата, по шнурку до якого в час, як «демонстранти» вигуквали «ура Сталіну» та як гармати віддавали салют, піднесено величезний «червоний стяг з зображенням Леніна і Сталина». Цей стяг залишився над Хрещатком на цілий вечір та був освічений сільними прожекторами... В поході несли портрети комуністичних вождів — Сталіна, членів політбюро, а далі Мао Тсе, Берута, Ціранєвська, Запотоцького, Толіяті, Пика і і. Київські піонери отримали вітху-пускати білих голубів, що мали символізувати сталінський мир.

І взагалі, свято було подумане так, щоб воно заступило киянам і давній Йордан і Великий Магсим Рильський на цю нагоду придумав таку «першотравневу з дра в нцю» (на мотив «Нова радість стала»): «Сталінові слава — радуга яскрава, понад світом засіяла золота заграва».

Якщо потрібна велика колективна праця археологів, істориків, фольклористів та науковців інших профільів, що досліджують історію України та її культури. Якщо історія українського війська ще не досить розроблена, то до історії його озброєння так наші дослідники, як і чужинські, можна сказати ще й не бралися. Тому думаємо, що це завдання надалі стоїть у першій черзі перед українською історією матеріальної культури. (Кінець.)

У ФРАНЦІЇ — БЕЗ ЗМІН

Від кількох тижнів американські газети та журнали багато писали на тему наближаючих парламентарних виборів у Франції. До Франції було вислано навіть визначних кореспондентів, щоб на місці ознайомили з виборчою ситуацією і передавали до Америки якнайвирішніші інформації про те, з якими ключами та надіями приступають до виборів різні політичні партії, та як те все сприймає французький нарід. Бо визнаватися на тому не легко. До виборів, які відбулися минулої неділі (17 червня) стали 2,000 кандидатів, імена яких виділили на 700 виборчих листах. Змагалися 14 красивих політичних партій. Вже це одне наявно доводить, як дуже Франція політично неконсолідована. Американські спостерігачі заповіли перед виборами, що Франція терпить від «хвороби роз'єднання» теж і по нових виборах, бо ніяка партія не здобуде такої більшості, щоб могла сама рішати. Але потішали Америку тим, що французький нарід хоч з природи індивідуалістичний, але не хаотичний, бо надзвичайно логічний і патріотичний. Тому, коли навіть і в новім парламенті не буде урядової більшості, справа оборони країни, як вона передбачена Атлантийським Пактом, на тому не потерпить, а це найголовніше, як думати про американсько-французькі відносини, чи взагалі про справу оборони демократії перед совєтською агресією. Тепер, коли вибори вже минули і знаємо їх вислід, можна ствердити, що американські журналісти писали правду.

В минулому французькому парламенті рішала, хоча з тяжкою бідною, т. зв. «Третя сила», себто демократична комбінація, складена з католиків, соціалістів та радикалів. Новий виборчий закон, звернений проти крайніх лівих і правих, мав ослабити комуністів і прихильників ген. де Голя і допомогти цій «третьої силі», себто «центрові», здобути парламентарну більшість. Так не сталося. Проте, комуністи, які мали в попереднім парламенті 183 голосів, матимуть тепер тільки 102 місця, але зате до сили і значення прийшли де-голісти, які раніш не відігравали ніякої ролі. Але й ген. де Голь не дістав стільки місць у парламенті, як надіявся, отже й він не має більшості. Все ж таки його 115 місць в парламенті зможе кожного часу хилити переюго в один чи другий бік. Сам де Голь не кандидував. Його аспірації мабуть бути інші, вони сягають уряд президента держави, на що одначе треба б ще підждати. Для де-голістів це була тільки проба, чи де Голь, який довгий час не брав участі в політичному житті, зможе ще раз виринути на публічний арені. Виявилось, що так. Це знову не без загальнішого міжнародного значення. Як відомо, де Голь не ставиться добре до Англії, приписуючи їй вину за незгоду серед країн західної Європи. Де Голь має ворогів в Америці, але не так через своє «вождівство», як тому, що вживас демагогії, коли говорить про «американський економічний імперіалізм». Щоправда, сам де Голь не бере таких проти-американських виступів серйозно, зараховуючи їх радше до «виборчої агітації». Взагалі французькі протиамериканські виступи, поминаючи комуністичну агітацію, становлять властиво тугу за давньою повною незалежністю Франції, політичною і економічною, як теж і за давнім її першим місцем у міжнародній політиці, яке забрала їй Америка.

Так отже французькі вибори не внесли великих змін. Центр надалі буде в проводі, але це буде слаба парламентарна коаліція. В інших країні це було б нещастям, але Франція до такого звикла та вмис і за таких обставин давати собі раду.

М. Міллер. ОЗБРОЄННЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА КНЯЗІВСЬКИХ ЧАСІВ

3) За останню форму масової зброї українського війська правила були. Булаво бо-йова являла собою залізну кулю, часто гранчасту, завбільшки з яблуко, зі скрізною діркою, якою вона насаджувалася на дерев'яний держак коло 50-60 см. завдовжки. Завдяки простоті та присутності свого виготовлення, були мали масове розповсюдження в князівському війську. Бачимо їх на мініятурах, що виображають руське військо у бою з візантійцями (Хроніка Скилиці Куропалата), значну кількість знаємо з археологічних розкопів. Очевидно булаво походить з першої зброї дерев'яного дрючка з кулею на кінець, вирізаною з кореня. Ці так так звані кий, уживалися пастухами до останнього часу. В дальшому булаво, яко притімивна зброя, у війську витис-

кається шаблями і в козацькі часи уживається більш як ознака старшинської влади. Бойові сокири та келепи менш відомі, але згадки за їх більшість в літопису. Тому треба думати, що ця зброя не мала масового ужитку та розповсюдження, як списи та шаблі, але зустрічалася в окремих багатозброєних воєвків. Сокирки були невеличкі з видовженою орнаментованим кіст'яним або металевим платівками. На місці колишньої Тьуроракані нещодавно було знайдено кістяну платівку - налуччя, з вирізаним на ній тризубом ки. Мстислава Володимировича. Тетива до луку робилася з волової кишки. Стріли складалися з дерев'яного держачка з залізною пласкою концією. На зворотному кінці держачка, замість стабілізатора, прироблялися пера, здебільш

орлячі. Держачки часто були пафарбовані червоною фарбою. Вістря до стріли робилися з гартованого заліза. Стріли приміщалися в шкіряних колчанах або тулах. Колчани мали форму перекинутого стато-го конуса, згорі зачиналися покриншою. Слово каже: «Луки у них напружені, тули отворені». З появою вогнепальної зброї, лук із стрілами витискується самопалами, тоді мушкетері. Причому на Україні, під впливом заходу, цей процес відбувається досить рано, до половини 17 ст. Тоді як напр. в Донському козачому війську лук із стрілами частково тримався ще й в часи воєн початку 19 ст. Лук і стріли, як ремінісценція, зберігаються і до сьогодні в дитячих іграшках та в пам'яті народній в казках, піснях, загадках, також і в мові. Досі кажемо «стрілець», «стріляти», тоді як стріл давно вже немає і треба було б казати «куляти». Так само кажемо «влучити», «злучити» від пня лука.

Як бачимо з епітетів, що прикладаються до зброї в Літопису та Слово, мечі та вістря до списів були харалужні тобто сталеві, шаблі та стрілки-калені, тобто, з гартованого за-

ліза. Навершки булаво — з простого заліза. Шоломи-золочені латинські, сулиці лядські, тобто західного походження або типу.

Прекрасний опис українського війська пізньокнязівського часу, в його повнім озброєнні, наводять Літопис за 1252 р., описуючи військо Даниїла Романовича. «Присла король Угорський к Данилу, прося його на поміч, був бо мав рать на бій з Німці... Данило же приїде к ньому, ісполчих всі люде своя. Німці же дивяцесь оружью татарському. Були бо коні в личнах і в коєрех кожаних, а люде во ярицех, і було полків його світлість велика от оружия блисталося. Сам же Данило іхав подлі, короля по обичаю руську. Був бо конь під ним дивленно подібний і сідло от злата жезена і стріли і шабля златом украшена, і іншіми хитростями якоже дивяцесь. Кожух же оловира грецького і кружева золотими плоскими ошті і сапоги зеленого хза, шті золотом. Німцями же зрящия много дивяцесья. Рече йому король: «Не вля бих тисячи сребра, за то єже еси прийшов обчасам руським отцев своїх».

Личини — шкіряні покривлі на княських головах. Коєри — шкіряні нагрудники на конях. Яриці — брні з грубої тканини гаптовані на бавовні. Оловир — грецька парча. Хза-сапьян).

Зброя та військово приладдя українського війська князівських часів були якнайкраще пристосовані до основних завдань того війська. Озброєння за своїм походженням давньослов'янське, західне і східне, перероблене й перетворене в місцевих умовах та вимогах, чому набувало своїх власних рис, і в цілому творило ту своєрідність, яка значно відірвала українське озброєння від озброєння сусідніх народів.

Історія української зброї князівських часів знаходить великі й численні джерела до свого вивчення в старій українській літературі, в фольклорі, в свідствах чужинських письменників того часу — грецьких, німецьких, арабських, польських, також в зображеннях на мініятурах, іконах, фресках. А ще більш реальні матеріали в археологічних розкопах та знахідках. Матеріали ті не тільки не вичерпані, але ще й не зібрано. І до

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

„ДЕНЬ ДОМІНІЇ” ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ

1-го липня д. р. Канада має 84 роки, тобто стільки, скільки мають деякі її мешканці. Тим не менше на північно-атлантичському стандарт Канада є вже зовсім зрілою державою.

Насправді вона існує багато довше, але не як повноправна держава на просторі між Атлантикою та Північним океаном. Французи поселилися тут понад 400 років тому, а британці розпочали серйозну колонізацію у 18 столітті. Однак до 1-го липня 1867 р., коли то було укладено канадський конфедераційний акт, простір відомий сьогодні під назвою Канада являв собою низку окремих провінцій і територій, політично пов'язаних тільки звичайною лояльністю супроти короля Великої Британії.

Подібно як американці, що святкують 4-го липня день проголошення своєї незалежності, канадці обрали день 1-го липня для відзначення роковин канадської конфедерації (цього року Канада святкуватиме ці роковини 2-го липня, бо 1-го липня випадає в неділю).

Це трохи дивно, але канадці схильні з більшою радістю святкувати „День Вікторії” (24-го травня), як роковини постанови своєї власної країни. Напр., 24-го травня в Канаді запалюють штучні вогні, але цього не практикують 1-го липня. (Американці влаштовують ілюмінацію тільки 4-го липня, тобто в день незалежності Америки). Чужосторонні обсерватори вважають, що цей канадський звичай є дещо дивним, однак ми можемо його в значній мірі висвітлити.

По-перше, т. зв. День Вікторії є значно старшим святом, як День Домінії його святкувало в цій країні більш як 100 років. 24 травня вважається тут передвечір'ям літа і закінчення довготривалої зими. Того дня мешканці Канади вибираються вперше ловити рибу та купатися в озерах і річках, а до „домаш без уваги на те, чи вже тепло, чи зимно, здійснюють виконання і закладання сітки: На фармах малі діти знову починають ходити босоніж. Цього дня вже можна, на думку загалу канадців, вдягати в літню одягу. Взагалі ж канадці, а зокрема їхня молодша генерація, святкують 24 травня більше з привиком, автоматично, не пригадуючи над тим, що означає це свято, яке є власне днем народин королеви Вікторії.

Очевидно канадці є дещо недбайливими у відношенні до Дня Домінії: того дня вони не йдуть до праці, але як цілком не усвідомлюють собі глибше тієї події, яку святкують.

Причиною цього є те, що канадці схильні вважати незалежність і державність за щось самозрозуміле. Бо Канада постала без більших труднощів і напрути сил її мешканців, а не так, як більшість її світових сусідів, не так, як наприклад США, що пережили революцію та криваву громадянську війну, заки стали суцільною нацією. Якщо не брати до уваги короткотривалих реbelie у французько-мовній та англо-мовній частинах Канади 1837 р., то похід Канади до державності був головно

конституційним процесом. Безпосереднім наслідком тих реbelie (повстання Паміно та Мекензі) була поважна заставка над справою об'єднання провінцій. Брак комунікації між різними частинами Британської Північної Америки не мав великого впливу на це, хоча будова залізничних шляхів (половина 19-го стол.) та американська громадянська війна, що викликала почуття націоналізму в США, до деякої міри скріпили рух за об'єднання провінцій. Однак, чинником, який прискіпав завершення цієї справи, була насправді криза урядів Горішньої та Долішньої Канади.

У 1864 р. провідні лідери цих двох провінцій знайшлися в такій ситуації, що не могли успішно управляти двома окремими адміністративно-політичними цілостями. Тому вони започаткували низку дискусій з представниками надморських провінцій — Нової Шотландії, Нью Брунсвіку та Острова Принца Едварда. Того самого року відбулася в місті Квебек славна Квебекська Конференція, учасників якої названо в історії Канади „батьками конфедерації”.

Делегати поодиноких провінцій узгодилися на цій конференції умови об'єднання та розділилися до своїх провінцій, щоб запропонувати цілий план провінційним парламентам. Довгий час ведено переговори з Нью Фаундлендом та представниками Острова Принца Едварда, які не погодилися на запропонований план. Тим не менше у 1866 р. делегати Горішньої й Долішньої Канади, Нью Брунсвіку та Нової Шотландії виїхали до Лондону, щобтам обміркувати з британським урядом всі подробиці канадського об'єднання. Пішла численна і довгих нарад британський уряд погодився на пропозиції, а британський парламент схвалив умови об'єднання, складені підчас Квебекської Конференції.

Формальний акт об'єднання Канади, відомий під назвою Акт Британської Північної Америки, схвалено в британському парламенті 1867 р. Він увійшов у силу 1-го липня того ж року. Ось чому ця дата обрано на святкування Дня Домінії.

Акт Брит. Півн. Америки встановив нові провінції — Онтаріо (Горішня Канада) і Квебек (Долішня Канада) — та об'єднав їх з Нью Брунсвіком і Новою Шотландією, залишаючи можливість і для інших провінцій приєднатися до конфедерації, якщо вони тільки будуть готові. Першим прем'єром канадської конфедерації був Джон А. МакДональд, лідер Консервативної Партії, який помер в червні 60 років тому.

У 1870 р. до конфедерації прийнято провінцію Манітобу, а в черговому році її слідом пішла Британська Колумбія, яка отримала задоволення, що канадську залізницю буде проведено від східного берега Тихого Океану. У 1873 р. парламент Острова Принца Едварда вирішив приєднатися до конфедерації. У 1905 р. зформовано нові степові провінції — Саскачеван та Альберта.

У 1931 р. британський парламент схвалив Вестмінстерський

Статут, потверджуючи конституцію Канади, як країни з незалежним самоврядуванням. Тим актом визнано всі домініи Британського Коммонвелту суверенними державами, об'єднаними тільки лояльністю супроти спільного короля. Так отже великий державницький процес, що почався в Квебеку 1866 р., закінчено в березні 1949 р., коли Нью Фаундленд став провінцією Канади. В той спосіб завершено об'єднання Канади „від океану до океану” так, як це уявляли собі „батьки конфедерації”.

Яка Доля Зустріла Наших Владик?

Католицьке Українське Пресове Бюро в Канаді подає листу мучеників-Владик за вірність Христовій Церкві і любов до свого народу:

1. Митрополит Андрей Шептицький, Архієпископ львівський, помер у Львові 1 листопада 1944 р. по приході большевиків.
2. Пресов. Григорій Хомишин, станиславський єпископ, помер у концетраційному таборі 17 січня 1948 р.
3. Пресов. Іосифат Коциловський, перемиський єпископ, довгий час карався польськими тюрмами, зокрема у Рясеві, помер недалеко Києва 21 вересня 1947 р.
4. Пресов. Теодор Ромжа, мучачівський єпископ, помер 27 жовтня 1947, отруєний у лікарні після свого покарання до зударі з большевицьким ганком.
5. Пресов. Григорій Лакота, єпископ-помічник і Ген. Вікарій Кир Іосафата, був ув'язнений у Перемішлі, відтак заарештований на тяжкій роботі в концтаборах, помер там у 1950 році.
6. Митрополит Іосиф Сліпий, львівський архієпископ, перебував на тяжких примусових роботах у Воркуті (північно-уральські гори) недалеко Карського озера. Напшла неперетверджена вістка, що він помер мін. року.
7. Пресов. Никита Будка, перший наш єпископ у Канаді і Ген. Вікарій Кир Іосифа, по неперетвердженні вісткам помер у в'язниці.
8. Пресов. Іван Шіпрак, крижевацький єпископ 30 тисяч українців католиків у Югославії і 10 тисяч хорватів, згинув мученичною смертю в тюрмі 9 серпня 1946 р.
9. Пресов. Іван Лятишевський, єпископ-помічник і Ген. Вікарій Кир Григорія, тепер перебуває на далекім Сибіру на тяжкій примусовій роботі.
10. Пресов. Микола Чарнецький, Апостольський Візитатор України Католиків на Волині, Холмщині і Підляшші, пізнійши Екзарх тих околць, перебуває серед жалких обставин у тюрмі в північно-уральських горах.
11. Пресов. Павло Гойдич, пражський єпископ, засуджений судом у Братиславі на до смертну в'язницю.
12. Пресов. Василь Гопко, єпископ-помічник Кир Павла перебуває тепер у тюрмі.
13. Монах Петро Вергун, Апостольський Візитатор для України Католиків у Німеччині, перебуває мабуть в одному з большевицьких концетраційних таборів.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

ДЕНЬ РАДІО

Як відомо, кілька років тому комуністична партія поділяла до вірування „сім громадянам СРСР”, що 7-го травня 1895 р. „талановитий російський вчений Олександр Степанович Попов уперше в світі продемонстрував в знайдений ним радіоапарат”. З цього і встановлено на 7-го травня т. зв. „день радіо”. В рамках цюгоричного відзначення цього дня відбулися зібрання з читанням лекцій про вищість „вітчизняної науки над наукою розвільненого буржуазного заходу”, пороблено підрахунки, на скільки то відсотків виконано план радіофікації. Підраховано, що в Україні кількість радіовузлів проти довоєнного рівня збільшилася на 228%, а кількість радіоточок — на 163%. Видано постанову, що більше уваги треба приділявати монтажуи голосників в селах.

(У. Дука)

Ставайте гленами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками дванадцяти мільйонного Союзового майна!

Голоси Читачів

УКРАЇНСЬКЕ СТАНОВИЩЕ ДО ПОЛЬСЬКИХ АПЕТИТІВ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ

Редакційна стаття „Свобода” з дня 6 червня ц. р. (ч. 130) п. н. „Валамута з Ялтою” з приводу польської маніфестації за знесення т. зв. Лінії Керзона дня 27 травня ц. р. в Нью Йорку, в Мангетен Сентер вповні виявляє українське національне становище до польських апетитів на українські землі. Кожний українець повинен погодитися з редакцією „Свободи” в тому, „що справа з Ялтинським договором набирає тепер актуальності” і тому „відчувається потреба відповідної заяви в цій справі з боку Української Національної Ради. Вона була б потрібна навіть і тоді, коли б не було Варшавського договору з 21 квітня 1920 року. Але тому, що він був, така заява ще більш кочевна. Зараховуємо себе до тих, для яких сама Польща перекреслила цей договір ще в Ризі. Проте прихильність до табору, який настає, щоб неважність Варшавського договору була не тільки стверджена офіційно Президією Української Національної Ради, як це мало статися на її засіданні з 25 лютого 1951 року, але й обов'язково донесена різним міжнародним чинникам. Якраз тепер є добра нагода для цього, особливо на американському терені, коли буде рішати доля Ялтинського договору в Конгресі. Коли той договір уневажнюватимуть, то хай хоч усі добре знають, що це ані трохи не означає визнання права Польщі до її східних кордонів з 1939 року”.

Але можна погодитися з порівнянням конгресмена Альфреда Семінського лінії Керзона з 38-ю паралелелю в Корей з цим доповненням, що лінія Керзона перерізує українську національну територію, а не Польщу, до якої ця лінія приділяла українські землі: Лемківщина, Надсяння з князівськими городами Перемішлем і Ярославом, Холмщину, якої осередок Холм був столицею галицької держави короля Данила в XIII ст. і Підляшшя з Дорогічином, де саме згаданий наш король був коронований павський легатом: Г в і словом українського „не зрікаємося цих земель” с виданим у Торонті в Канаді Тарським Юліаном Бескид-Парновичем український національний часопис „Лемківщина-Закерзоння”, що містить матеріяли які доводять ці вище названі землі зрошені українською кров'ю невинних жертв закатованих польськими й московськими наїзниками України.

Коли ж я на вступі зазначив, що „кожний українець повинен погодитися” з статтею „Валамута з Ялтою”, то це слово „повинен” я підкреслював тому, що в українській ски-

тальській пресі був один відокремлений голос, який твердив, що не українцям, тільки полякам сталася кривда, і тому українці повинні полякам уступитися дещо з своєї території. Це написав чільний співробітник мюнхенської „Української Трибуни” Лев Шанковський у статті „Геополітичний абсурд”, („У. Т.” з 29 травня 1947 р. ч. 38). Редакція цього часопису не хотіла помістити опрокинення цього цілком хибною поглядом, хоч тогочасний головний редактор цього часопису — тепер професор української літератури на УВУ старався переперти надруккування моєї репліки, яка тепер знаходиться для дальшого використання в секретаря того видавництва, яке видало карту д-ра Тимоша Олесевиича, на якій появу зреагував Лев Шанковський своєю статтею „геополітичний абсурд”. Тепер коли на терені США п. Лев Шанковський виступав як член УГВР, а УГВР робить учасником варшавського договору слушні докори за відступлення західно-українських земель Польщі, хоч це вимушений складною ситуацією уряду УНР був анульований польським урядом у Ризі, в листопаді 1920 р., УГВР повинна зайняти теж становище до погляду її члена, ніким невимушеного, а суперечного із становищем усього українського громадянства з власною національно-державною концепцією.

Никон Немирон

НАСЛІДКИ ПРОТИУКРАЇНСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ

В склад американської армії ввійшли європейські мови і мови англійської буде використане установою американських військових перекладачів.

Володимир Анастасівський, що тепер вишколюється на військовому перекладачів, пише у своєму листі до родичів, між іншим таке, що він одержує матеріяли для перекладів російською, німецькою і польською мовами. Коли він запитав на курсах про переклади українською мовою, то американські військові були дуже здивовані, що українська мова взагалі існує, бо їх інформовано, що українська мова це тільки діалект російської мови.

Московські шовіністи імперіалісти завжди мали більше можливостей, щоб інформувати американців на свій лад про Росію і брехнями доказувати, що українська мова є тільки діалект мови російської. Тому американці хоч тепер повинні дістати правдиву інформацію про мову українців і мету їхньої боротьби з московським хижацьким обманом.

Український Конгресовий Комітет повинен зайнятися справою, щоб американці дістали правдиву інформацію

НИНІШНІ НАЗВИ ЛЬВІВСЬКИХ ВУЛИЦЬ

Тижневик „Українець-Час”, що виходить у Парижі, помітив у кількох числах цікавий репортаж про Львів, побудований на матеріялах, що їх редакція одержала з України. Знавці Львова, а зокрема його мешканці, довідалися з цього репортажу багато цікавого про теперішню господарку комуністичних володарів Львова та їх совєтсько-московські порядки на терені княжого Львова.

Цікаві відомості в згаданому репортажі особливо про теперішні назви львівських вулиць. Так Аляксей Фоша названа тепер Вокзальною; вул. Баторого — совєтського маршала Ватутіна; вул. Бема — Ярослава Мудрого; площа Воз'єднення; вул. Воїнів — Фрунзе; Вали — Радянський Бульвар; Домініканська — Ставропольська; Святого Духа — Івана Підкови; Замарстинівська — Калініна; Зімовицька — Лермонтова; Зиблікевича — Чернишевського; Кадетська — Гвардійська; Казимирівська — Чапая; Кармелітська — Дарвіна; Корняків — Ізюмська; Леґіонів — Першого Мая; Л. Сагіні — Сталіна; Лонцького — К. Брюлова; Личаківська — Леніна; Марії Магдалини — Лізи Чайкиної; Мохнацького — Драгоманова; Орльонт — Молоді Гвардії; Пелчінська — Державинського; Рутівського — Тетаральна; св. Тересі — А. Невської; Сикстуська — Октября; 3-го Травня — 17 Вересня; Церковна — Кляри Петкин; Чарнецького — Радянська; Шептицьких — Кірова; Янівська — Шевченка; Жовківська — Богдана Хмельницького.

Як з поданих призвищ бачимо, всього чотири вулиці Львова назвали комуністи українськими історичними призвищами, а всі інші прикращено призвищами москвинів або чужинних комуністів, що ні з Україною, ні зі Львовом нічого спільного не мали і мати не можуть. В додатку всі назви львівських вулиць вписали теперішні володарі Львова в російській мові і вимові. Як ж подібні до себе всі загарбники чужих земель і чужих міст!

(У. В.)

М. К. Бабій

про українську мову, яка повинна посісти належне місце серед мов європейських народів.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ. БО ЧАСТІ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

Invest in U.S. Savings Bonds

ПОВІДОМЛЕННЯ ЗУАДКомітету

ШУКАЄМО СПОНЗОРІВ

Повідомлення ЗУАДКомітету про приїзд нових скитальців, які не мають спонзорів, викликало широкий відгомін серед українського громадянства, доказом чого є факт, що прийшло багато зголошень від бажаючих зайнятися новими співгромадянами.

За цей вияв співчуття до долі новоприбувальних і за кооперацію в переселенчій праці, Дирекція ЗУАДКомітету складає найшпирішу подяку.

Щоб одначе переселення на майбутнє відбувалося організовано, повідомляємо усіх, хто бажатиме заопікуватися якоюсь родиною, що таке зголошення треба подати до ЗУАДКомітету на письмі найпізніше на 48 годин перед приїздом корабля.

В кожному разі ніхто не має права забирати людей прямо з корабля, чи поїзду.

Такий випадок мав місце в суботу 16. ц. м. Двос молодих людей в невідповідальний спосіб забрала нового імігранта і унеможливила відвезення його на призначене місце. Це вже не є допомогою в переселенні а навпаки, сваволя невідповідальних одиниць.

Тому прохасмо наших громадян, які мають щирі і добрі волю допомогти нам в переселенчій праці, хай своє бажання в тому напрямі зголошують вчасно до нашого бюро:

United Ukrainian American Relief Committee, 45 DeLong Bldg., 13-th and Chestnut Sts., Philadelphia 7, Pa.

ПОВОРТЦІ З БЕЛЬГІ

Поворотці з Бельгії можуть виїхати з Німеччини до США, коли мають правдивих спонзорів в США, або бодай листа від спонзора (в англ. мові) із заповненням, що він їх прийме до себе.

Прохасмо усіх, хто хотів би допомогти повертцям з Бельгії, щоб негайно подали це до відомо ЗУАДКомітету.

ПИСАНКА

Прохасмо усіх, кому виласно збиркові листи, прислати зібрані гроші разом з листами на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет

УВАГА! ОЗОН ПАРК І ОНОЛИЦЯ!

ТОВ. ВЛІБНА УКРАЇНА, ВІД. 200 У. Н. СОЮЗУ В ОЗОН ПАРК, Л. АН.

запрошує всіх українців, старших і молодіж, прибути на

ВЕЛИКИЙ ВЕСНЯНИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 23. ЧЕРВНЯ 1951 Р.

В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛУБУ 91-20 — 95th Ave., Cor. 92 Street, Ozone Park, N. Y.

Початок у годині 8:00 ввечері. Вступ 75¢

Музика першорядна — Гарячий буфет, здорові напитки.

Члени згаданого Товариства обов'язково мають прибути. — За добру забаву ручуться — Балевий Комітет.

УКРАЇНЦІ СТЕПІВ:

НЬО ЙОРК, НЬО ДЖЕРЗІ І ПЕНСІЛВАНІЯ!

Запрошуємо ВАС до численної участі у святі що його

влаштовує —

УКР. ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА СВ. ВОЛОДИМИРА

(14-та вулиця Іст, Нью Йорк)

В НЕДІЛЮ, 24. ЧЕРВНЯ 1951 Р.

З НАГОДИ НЯТОЇ РІЧНИЦІ

УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА

що знаходиться

поміж містами Бавнд Брук і Нью Бронсвік, Н. Дж.

Cedar Grove Road, R. F. D. No. 3

По відправі ПОЛЬСЬКОЇ СЛУЖБИ БОЖОЇ Впр. Митратом

о. Л. ВЕСОЛОВСЬКОМ при співчутстві Хору св. Володимира під диригентурою проф. В. Завітневича, буде

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК — ЗАБАВА — ТАНЦІ

до пізної ночі.

Гратиме першорядна оркестра І. СЕМЧИШИНОВО.

ВСТУП 50 центів, а з оплатою дороги туди й назад \$2.50.

АВТОБУСИ відходять у год. 9 ранку від Церкви на 14-1й вул. — Влітти можна набити подія від год. 9-ої ранку до год. 8-ої ввечері в канцелерії парафії.

TRAINS: Pennsylvania R. R. to New Brunswick, N. J. Central R. R. to Bound Brook, N. J. — BUS No. 60 Canal Road from New Brunswick and Bound Brook to Cedar Grove Road. CAR: Holland Tunnel Route No. 29 to Bound Brook. Cross Bridge to South Bound Brook, Turn left on Canal Road 2 Miles to Cedar Grove Road.

ГРОМАДЯНИ! ВСІХ ВАС щиро запрошуємо на це величне торжество і пікнік, на якому матимете приємність зустрітися з своїми знайомими і серед розкішної природи в милому товаристві весело провести час, а що ручуться — Святочиний Комітет.

THIRD ANNUAL PICNIC
— sponsored by the —
YOUNG WOMEN'S CLUB of the HOLY ASCENSION CHURCH
Sunday, June 24, 1951
at 3 o'clock
ON THE CHURCH GROUNDS, 675 So. 19th St., NEWARK, N.J.
— Music by —
OLEY BROTHERS ORCHESTRA
Admission 75 cents

НАДІЙШОВ ЧАС ВПЛАТИ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ ЗА РІК 1951 — \$10—\$25—\$50.

КОЖНИЙ МАЄ ВИКОНАТИ СВОЙ ОБОВ'ЯЗОК!

ЗАМАЇНЕСТУЙМО СВОЮ УЧАСТЬ У ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ ПІДТРИМКОЮ У. Н. ФОНДУ!

Чек—Моні Ордер посилайте на адресу:
"UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA", P. O. BOX 721, CHURCH ST., NEW YORK 7, N. Y.

